

PRELOM

Izhaja vsak četrtek
Naročnina letno Din 30—

Uredništvo in uprava:
Kolodvorska ulica št. 8
v Ljubljani

Telefon št. 3770
Pošt. ček. račun št. 10499

Pogrebni zvon...

Imeli smo ljudi — v poljani cvet,
imeli smo jih — vrhu gore hrast,
imeli smo jih — dali smo jih vam —
kaj hočete, grobovi, še od nas?

Pojó zvonovi težko, težko pesem...
Iz naših src pojó zvonovi, iz naših src
vro častne salve, iz naših src donijo
žalostinke fanfar in vojaških rogov.
Vojaški bobni bobnajo mrtvaški marš.

Mrk je naš pogled, težak je naš
korak. Pred nami vstaja tužna vizija.
Sami, čisto sami smo zadeli sveto kr-
sto na svoje rame. Mnogo bojnih to-
varišev smo izročili materi zemlji —
nobenega tako težko. Mnogo krst smo
prenosili na svojih rokah — nobena
ni bila tako težka. V nji leži naš naj-
zvestejši bojni tovariš, naš najdražji
brat, naš vojvoda, naš mrtvi Kralj.
Zaprthi oči, nemih ust leži nepremič-
no na naših ramah. Naša srca pa se
z njim pogovarjajo...

Za krsto stopa dolga vrsta pogreb-
cev. Bojevniki svetovne vojne, bojev-
niki vseh vojn. Med njimi sence mr-
tvih borcev vseh časov, vrsta za vrsto,
rama ob rami, vsi objeti kot bratje.
Car s Kosovega polja s Kraljem Osvo-
boditeljem, junaki Kumanovega z ju-
naki s Cera, junaki Albanije z ju-
naki Doberdoba, junaki Dobrudže in
Soluna z vitezi s Kosova, junaki vešal
in ječ z junaškimi materami, starci
in drobno žrtvovano deco. Vsi vitezi,
vsi vojaki, vsi živi in mrtvi mučeniki
in borci vseh časov, pomešani med se-
boj v bratski slogi in enakosti — vsi
tisti, ki so ljubili, ki ljubijo in ki
bodo ljubili svojega Kralja in Domo-
vino bolj kakor same sebe. Marširajo
v neskončno dolgi koloni ter spre-
mljajo svojega mrtvega Voditelja na
zadnjem, najtežjem maršu. To ni le
častna četa — to je živa in mrtva ar-
mada bojevnikov Jugoslavije... S ti-
hih poljan, z zelenih gričev svetijo
beli križi z grobov nešteti neznanih
bojevnikov, ki so se borili z orožjem
ali pa z golimi rokami za svobodo in
srečo svojega naroda. Zadnji po-
zdrav... Pojó zvonovi iz lin srbskih,
hrvatskih in slovenskih cerkva. Pada-
jo težke solze iz slovenskih, hrvatskih
in srbskih oči...

†

Težke so misli bojevnikov, ki no-
simo sveto truplo v tiho kripto kra-
ljevske zadužbine na Oplencu. Zakaj
si tako ljubil svoj narod, Ti mrtvi
Kralj mučenik? Ker si videl vso nje-
govo lepoto, vso njegovo mlado silo.
Ker si do dna razumel nujnost zgodo-
vine in svojega velikega poslanstva.
Ker si vedel, da so Ti historija in Tvo-
ji veliki predniki dali poleg kraljev-
ske krone tudi ogromno nalogo, ka-
tero si razumel in izpolnil do dna in
plačal z življenjem. Koliko noči si
prečul za nas, koliko misli si mislil
za nas, ko si stopal samotni mislec
po nasadih svojega Dedinja in svojega
Suvobora. Zakaj si se toliko prizade-
val za mir med narodi, zakaj si delal
in dosegel toliko, kot noben drug su-
veren in državnik vsega sveta? Ker si
do dna izkusil vso bridkost vojne vi-
hre — od svoje nežne mladosti do

dobe moža, ker si pripadal isti, do
smrti namučeni in žrtvovani genera-
ciji, kot mi. Ker si videl vse gorje,
vse nepopisne muke albanskih muče-
nikov, ker si slišal stok in oporoko
umirajočih ter videl grozne rane svo-
jih najboljših bojevnikov sveta. Ker
si videl hekatombe in ladijske tovore
mrtvih trupel, iztrganih iz živega te-
lesa svojega naroda, kateremu si ho-
tel dati največ, kar si mogel dati:
Mir in zoper mir!...

Po naših planinah si hodil, po vseh
širnih ravninah vseh pokrajin. Te je
nosil korak tja do najdražjega — do

Te je peklenko zlobni zbor ljudi,
raztresenih po vsem kontinentu, ki
podpirajo, financirajo in vzgajajo ru-
šilce svetovnega miru. To so ljudje,
katere so Geniji narodov, katerim
pripadajo po svojem nesrečnem roj-
stvu, izvrgli in tisočkrat prokleli. Ob-
ljubljam Ti, da jih bomo poiskali od
prvega do zadnjega — če bo treba,
bomo šli do konca sveta. Ne bomo mi-
rovali, ne bodo uživali veselja nad
mošnjo Judeža Iškarijota. Ne bodo nas
utolažili ne z lepa, ne z grda, dokler
ne pade po zadnjem od tistih, ki so
sklenili smrt vstajajoče velike in sre-

zemlji junakov in mučenikov in tu
ostanemo! Tesno objeti bratje Srbi,
Hrvati in Slovenci bomo skovali ne-
premagljivo zgradbo našega edinstva
in skupne usode. Če smo doslej gra-
dili z granitom, bomo gradili odslej
z jeklom. Oči bomo upirali tja, kjer
bomo uvideli bratsko slovansko lju-
bezen in pa resnično spoštovanje.

†

Kakor smo mislili, govorili in de-
lali doslej, hočemo tudi v bodoče. Na-
ša pot je samo ena: kakršna je bila
v preteklosti, taka bo v bodočnosti.

Hočemo zmago reda, miru, pravice.
Hočemo zmago sloge med brati krvi
ene matere Južnih Slovanov. V tesni
zvezi z našo slavno vojsko, katere re-
zervni bojevniki smo, hočemo kljubo-
vati za ceno vsake žrtve, vsem zuna-
njim in notranjim sovražnikom Domo-
vine. Mi bomo čuječi, tenko bomo po-
slušali in gledali, kaj se godi pri nas
in okrog nas. Hočemo zmago sloge in
spoštovanja med pripadniki vseh ver,
vseh prepričanj, vseh stanov. Hočemo
zmago diktature poštenosti, zakonito-
sti, enakopravnosti in moralnega pre-
poroda vsega jugoslovenskega ljud-
stva. Hočemo zmago brezpogojne eno-
dušnosti, pokorščine, vojaške discipli-
ne in bojevniskega tovarištva. Hoče-
mo najti dela in kruha za vsakega
našega brata, hočemo brezobzirno pre-
čiščenje vsega našega javnega življe-
nja, hočemo konec žalitev, strankar-
skih razprtij med brati ter delitve v
manj vredne in več vredne državlja-
ne. Hočemo, da bodo vsi čisti, nesebič-
ni, poštene Jugoslovani resnični bo-
jevniki, odločni idealni dobrovoljci
za izpolnitev velike in svete oporo-
ke mrtvega Aleksandra: »Čuvajte mi Ju-
goslavijo!«

Težko je delo, ki čaka naših rok.
Težka je odgovornost, ki nam jo na-
laga oporoka mrtvega Kralja. Ne go-
vorimo — delajmo!

Smrt našega Voditelja nam je
vsem v težko preizkušnjo, ali se ne
bomo razkropili pod silo udarca kot
jata splašenih golobov, ki bi postali
lahak plen roparskih kraguljev. Ni-
smo se razkropili in ne bomo se. Za-
stavili bomo vse svoje sile, da to iz-
kušnjo prestanemo. Če nismo morda
razumeli živega Kralja Ujedinitelja
— hočemo in moramo razumeti nje-
govo sveto oporoko ob zadnjem utri-
pu njegovega srca. Kako jo bomo iz-
vršili, če ne bomo složni in poštene?

Po poti, katero nam je On določil,
bomo hodili, prežeti z nemo bolečino,
toda odločni, neomahljivi in nepo-
pustljivi. Ker vemo, da je samo ta
pot prava, da samo ona vodi v tako
težko priborjeno srečo naše bodočno-
sti.

Pojó zvonovi težko, težko pesem...
Iz naših src pojó zvonovi, iz naših src
vro častne salve, iz naših src donijo
žalostinke fanfar in vojaških rogov.
Vojaški bobni bobnajo mrtvaški
marš...

Slava sveti senci najvišjega bojev-
nika Jugoslavije! Z Bogom, naš ne-
smrti brat Aleksander!

Monumentalni katafalk v Splitu, na katerem je bila izpostavljena krsta s trup-
lom Blagopokojnega kralja Aleksandra ob prihodu iz Francije.

našega morja. Gledal si in videl, kako
raznovrstne so pokrajine Tvoje dr-
žave, kako raznovrstni so njeni pre-
bivalci, čeprav so iste krvi. In da bi
povezal nas brate še močnejše med se-
boj, si nam dal sveto ime Jugoslavija.
In ker si videl, kako nevarno se igra-
mo s svojo svobodo, si nas očetovsko
pokaral s svojim 6. januarskim opo-
zorilom. Ker si videl, da manjka mno-
гим našim bratom kruha, si snoval
blagoslovljene načrte — da bi bilo
kruha za zadnjega od nas. In ker si
videl, da manjka v našem kołu četrti
brat, si stopil s krepkim korakom v
staroslavno Sofijo in zavojeval ljube-
žen bratskih src — s svojo ljubeznijo.
Neizmerni, genijalni, smeli so bili
Tvoji idealni načrti. Toda tik pred ta-
ko težko priborjeno zmago svojih ple-
menitih naporov si omahnil, Ti smrtno
zadeti beli orel... In še na pragu
velike skrivnosti smrti si dahnil in
nam dal zadnje, kar si nam še mogel
dati, sveto besedo:

»Čuvajte mi Jugoslavijo!«...

†

Ker smo vojaki, vprašamo: Kdo Te
je ubil? Ubila Te ni le podla roka
enega človeka, ki mu niti Bog ne mo-
re odpustiti. Ubil Te je sistem, ubil

čne Jugoslavije — ne pest maščeva-
nja — temveč meč pravice! Naj se
skrivajo na tujem ali doma — gorje
jim, tisočkrat gorje! Ne bomo dali
nikomur, da bi skrunil svete ideale
našega naroda, Kralja in Domovine
Jugoslavije. Ne bomo več marijonete
in žrtve tujih, nam sovražnih sil, pa
naj se skrivajo za državnimi grbi ali
za dimniki vojne industrije.

Hočemo klicati in biti plat zvona,
čeprav bi nas ves svet preziral kot
idealiste, fantaste — hočemo biti že
vendar enkrat neslovansko trdi in od-
ločni — do kraja.

Žrtev je bilo dovolj, vse preveč.
Hočemo mir in zmago svojega narod-
nega ponosa. Sovrag nas je naskočil
zahrbno, z vso nejunaško, nebojevni-
ško silo je zamahnila njegova pest, da
nas udari v sredo srca, da nam zada
drugi Kosovski Vidovdan! Njegove
krogle so nas grozno ranile — zadele
so tako blizu srca!...

Toda še smo živi in — ozdraveli
bomo! Vsem zakletim sovražnikom
našega svetega jugoslovanskega edin-
stva kličemo, da smo še tu in da so
vsi njihovi napori zaman! Ni nas uni-
čilo ne Kosovo, ne Albanija, ne ve-
šala invazije, pa nas tudi Marseille
ne more. Vse je zaman! Tu smo na

Vitez luči in hlapci teme

Aleksander Mirotvorec

Nepričakovano in porazno je zadela smrt našega Gospodarja ves narod. Zadel ga je namreč na vrhuncu njegovega voditeljskega dela. Z bliskovito naglico se je zato razširila presunljiva vest o krvavem marsejskem popoldnevu po vsej državi. Kot žgoča strelica je prebodla vsa srca — ni ga tako trdega, da ne bi bilo zakrvavelo. In po pravici. Njegova smrt, ki jo je povzročila zločinska roka, je največja tragedija današnjega časa, saj je nič ni izživalo, nasprotno, narod in inozemstvo sta želela, da bi nam ostal čim dalje ohranjen v zdravju in plodonosnem delu. Kajti iskrena vdanost našega Gospodarja ideji miru ga je stavila med evropskimi državniki na tako odlično mesto, da mu ga nihče ni mogel oporekati, in mu ga, kakor smo videli zadnje dni v svetovnem tisku, tudi oporekal ni.

V žalnem govoru, ki ga je imel ob priliki pogreba skupaj z našim rajnim kraljem padlega ministra Louisa Barthouja, je starec Doumergue dejal: »Ne zadostuje, da bi mir samo želeli, treba ga je napraviti.« Resnična beseda, samo vzdihovanje in razpravljanje o miru ne zadostuje. Treba je mir kovati z muko, naporom in nevarnostjo.

Tega jasnega in enostavnega načela se je naš blagopokojni Gospodar kaj hi-

tro zavedel z enostavno neprisiljenostjo bistroumnega realnega državnika in zato je kmalu po vojni, čim se je izčistilo mlado vino nove politične konstelacije v Evropi, začel svoje plodonosno delovanje na tem polju.

Seveda so bile zapreke ogromne, notranje in zunanje. S kakšnimi težkočami se je moral boriti On, ki je hotel iz svoje države napraviti novo, krepko, nedostopno trdnjavo miru ter oporišče vseobčega miru v Evropi! Kajti vedno je rajnemu Gospodarju bdela pred očmi kot zvezda vodnica misel, da je mir v Evropi zavisen v veliki meri od miru na Balkanu. Odtod njegovo neustrašno prizadevanje za slovo med državami Balkana, ki ga je na žalost motilo marsikaj neljubega. Poleg drugih sijajnih uspehov, kot na primer balkanski pakt, je diplomatska akcija, ki jo je vodil v tem zmislu, dobila blestečo krono v nedavnem obisku prestolice bratskega bolgarskega naroda.

Nikdar pa ni njegova državniška modrost pozabila, odkar so se bile izčistile prilike v osrednji Evropi, da je pogoj vseobčega miru ne samo mir na Balkanu, marveč tudi neomajen red v srednji Evropi. Tak red pa se more doseči — tako je spoznal ta bistri mislec — le s skupnim preudarkom, s skupnim reševanjem

nalog, s skupnimi odločitvami. Zato je, okrožen z drugimi umnimi glavami ne samo Jugoslavije, temveč tudi Češke in Rumunije, ustvaril Malo Antanto, ki naj bi povezala te tri manjše države v veliko silo, ki naj bi izločila možnost igre z raznolikimi interesi teh treh držav, in ki naj bi iz te državniške tvorbe napravila prvo neomajno skalo, na katero bi mogla boginja miru opreti svojo nogo sredi burnega morja mednarodnih zapletljajev.

Toda vse to še ni bilo dovolj. Zopet se je vrnil k načelu, da za mir ni dovolj, ako po njem hrepenimo — moramo ga ustvarjati. Na evropskem obzorju so se pojavljali drugi veliki problemi. Zveza narodov, ki je vedno bila odlična institucija za obrano miru in je svojo nalogo v polnosti tudi izvrševala, kolikor ji je to bilo na dosegu, vendar marsičesa kljub vroči želji ni mogla doseči. Seveda, njen okvir je presplošen, ima svetoven obseg. Zato se je pojavila misel, da morajo zainteresirane evropske države same ustvariti tako atmosfero, da bo omogočena realizacija obširnejšega načrta mednarodnega sodelovanja in s tem utemeljitev mednarodnega miru.

Države Male Antante, in med njimi zlasti Jugoslavija, so se kmalu osvestile, da je neobhodno potrebno za utrditev miru sodelovanje s sosedi, in sicer z vsemi brez izjeme, na vzhodu, pa tudi na zahodu. Blagopokojni Gospodar je dobil medtem za sodelovanja na polju miru enega izmed najsijajnejših umov sodobne Francije. To je bil Louis Barthou. In tako sta ta dva viteza luči skupno započela svoje plodonosno delovanje.

Postalo jima je kmalu jasno, da je mir v Srednji Evropi možen le, ako se Franciji kakor Jugoslaviji posreči, urediti miroljubno sodelovanje s srednjeevropskimi sosedi. Razpoloženje za tako sodelovanje je bilo opaziti zadnje čase tudi pri le-teh. In tako se je v nedavni preteklosti začelo v srednji Evropi previdno, nekam tipajoče sicer, toda mnogo obetajoče diplomatsko delovanje, ki je hotelo ustvariti medsebojno zaupanje na podlagi mnogostranskih dogovorov, medsebojno zaupanje, prvi pogoj za mir, red in blagodejen razvoj, po čemer že dolgo zaman hrepeni človeštvo vesoljne Evrope, ki dan in noč sluti nad sabo Damoklejev meč vojnih strahot.

Ko je blagopokojni kralj Aleksander nastopil svojo pot v Francijo, ki naj bi bila triumf miru, je bilo pričakovati, da bo njegovo bivanje v Parizu prineslo evropskim narodom prijetno presenečenje. Toda vitezom luči so stali nasproti hlapci teme. Preuranjeno je bilo govoriti o njih obširneje. Resnica o njih bo prišla na beli dan: Vemo, da bo resnica ostudna, in da bi bilo bolje, ako bi ostala v temi. Vendar mora na dan, ker človeštvo mora spoznati svoje sovražnike.

Ura je štiri in deset minut

Blagopokojnega Gospodarja je odpeljal v Francijo rušilec »Dubrovnik«. Ko je tisti večer pred odhodom iz Beograda — tako poroča njegov bivši vzgojitelj L. Vojnović — sonce krvavo rdeče tonilo za obzorje, sta sedela na verandi kraljeve vile na Dedinju. »Slabo vreme boste imeli,« mu je rekel Dalmatincec. »Da, da,« je zamišljeno pritrtil kralj, »slabo vreme.« Vendar ni poslušal ostalih Vojnovićevih besed pazljivo, zdelo se je, da je beseda o slabem vremenu sprožila v njem zlokobne slutnje, ki so se kmalu, le prekmalu uresničile.

Po nerazumljivem naključju, ki se včasih ironično igra z največjimi možmi, in ki ga zna tako spretno izrabiti orodje temé, je bilo dogovorjeno, da bo Gospodar stopil na francosko zemljo v Marseillu. To mesto, velikansko po številu svojih prebivalcev in tipično obmorsko mesto po svojih neštetoletnih zakonitih barjih in kletnih gostilnah, kjer se shaja in spretno skriva vsa najbolj otrovna pena, kar je izvrše kotel zločinstva, je kljub svojim prirodnim krasotam in kljub slikovitosti svojih ulic gotovo zadnje, ki bi moglo služiti za mesto izkrcanja vitezu luči, kakršen je bil naš kralj, kajti stopil je s prvim korakom na ozem-

lje orodja teme, čegar sluge so se takoj zgostile krog njega, da ga pogube.

Fotografije, ki so ujele na papir prve trenutke Gospodarjevega bivanja v Franciji, tako na primer njegovo rokovanje z Barthoujem, jasno pričajo o radostnem čuvstvu njegovem, ki mu je napolnjevalo srce v tem hipu. Zato je bila zaloigra, ki se je pet minut nato odigrala sredi navdušenega vzklikanja nepregledne množice prebivalstva, tem bolj presunljiva. Ob štirih in deset minut je planil proti njemu z zverinsko besnostjo bivši krvnik Vanče Mihajlova, orodje temé, terorist Vlada Georgijev in ubil pred očmi vseh poglavarja naše petnajstmilijonske jugoslovanske zadruga in težko ranil njegovega političnega sodelavca francoskega zunanega ministra Barthouja ter francoskega generala Georgea. Minister Barthou je podlegel ranam. To je strašni rezultat krvavega marzejskega popoldneva. Vitez luči, kralj Aleksander, je moral plačati svoje pogumno delo za mir in lepšo bodočnost svojega naroda in človeštva s smrtjo.

Pekoče solze

Predobro so nam vsem znane podrobnosti o tem, kakšen porazen odmev je imel ta turobni dogodek po naši domovini, po Franciji, Evropi in po vsem svetu. Priznali so našemu pokojnemu Gospodarju vsi narodi, kar se mu priznati mora, ako je še kaj resnicoljubja na svetu, namreč to, da je bil velik človek, ker se je boril in je umrl za dobro svojega naroda, obenem pa za najvišjo dobro človeštva, za belo golobico vesoljnega miru.

Z občudovanjem so morali priznati vsi tujci, ki jih je čas narodne žalosti zajel v Jugoslaviji — in med njimi so bili veliki odličniki in prvovrstni misleci, tako recimo angleški admiral Fisher — da so bili prizori, ki jih je bila v vseh delih države sprožila vest o kraljevi smrti in pa vrnitev Gospodarjevega trupla na naše ozemlje, tako polni neizmerne človeške globine, da se z nobenim ugovorom ne da dvomiti o absolutni duhovni povezanosti vsega naroda z njegovim kraljem. Iz tega je videti, da je bil blagopokojni v veliko večji meri resnični kralj Jugoslovancov, kot je inozemstvo mogoče slutilo. Iz vsega tega se tudi more videti, kako silna je ta izguba za nas. Lahko rečemo, da je nenadomestljiva in da njegova kri vpije do neba.

Orodje teme

tako so začele po storjenem zločinu oblasti v Franciji pa tudi drugod z energičnim iskanjem hlapcev temé in zločina. Kljub njihovi izredno spretno zamišljeni organizaciji se jim vendar ni moglo posrečiti, da bi se izmuznili skozi goste mreže, ki jih je razpela vsepovsod pravica. Ugotovljena je krivda skupine emigrantov, ki jih vodita Pavelić in Perčec. Ugotovljeno je tudi v prvi vrsti to, da je ubijalec kralja član VMRO Vlada Georgijev, večkratni morilec. Ugotovljeno je tudi, da so nekateri izmed teroristov živeli na Janka-Pusti na Ogrskem, kjer so se vežbali v rabi orožja in v tehniški atentata. Preiskava, ki se vodi o delovanju teh ljudi, bo gotovo odkrila mnogo takega, kar bo strgalo z marsejskega krvavega popoldneva tenčico skrivnosti, ki še visi na njem. Ni samo v interesu Jugoslavije, marveč v interesu Evrope, sveta in miru je, da se razčisti vprašanje o tem, kdo nosi odgovornost za moralno in materialno škodo, ki je nastala po atentatu. V interesu vsega sveta je tudi, da se izžge zla rana terorizma, ki se je razmahnila v času moralnega propada po vojni.

Ura bije, človek, stopi na plan!

Spoštovanje, ki nam ga narekuje pričujoča žalna ura, ko se v Beogradu vrše zadnje priprave, da se položi prevržen truplo k večnemu miru in pokoju v mavzolej na Oplencu, to spoštovanje nam ukazuje tudi prvi sklep, prvo geslo, prvi bojni klic, prvo besedilo splošne narodne

Beseda naše vojske

(Proglas vojnega ministra gen. Mil. Milovanovića.)

Naš vzvišeni vrhovni zapovednik Višnji kralj Aleksander I. Zedinitelj je padel od zločinskega napada 9. oktobra v Marseillu. Padel je, junaki, poveljnik, ki nas je z nepopisno hrabrostjo in modrostjo vodil od zmage do zmage in ki je ovekovečil i svoje i naše ime. Izgubili smo starešino, čigar plemenita duša je popolnoma obvladovala naša srca, starešino, v katerega smo vsi imeli neomejeno vero.

Njegova velika dela so se nizala drugo za drugim več ko dve desetletji. Kot prestolonaslednik je kralj Aleksander poveljeval I. armiji v balkanskih vojnah 1912—13. Čeprav v letih svojih najmlajših vojakov, je dobil odločilne bitke in zadivil ves svet s svojo nadarjenostjo in junaštvom. Sloves njegovega orožja se je daleč razlegal in povsod so govorili o njegovih sijajnih uspehih. Z njegovimi zmagami se je osvobodila Južna Srbija, ki jo je tako ljubil.

Svetovna vojna od leta 1914 do 1918 ga je zatekla kot vrhovnega poveljnika. Vodil je i narod i vojsko. Pod njegovim poveljstvom je bila izvojevana bitka na Ceru in pri Kolubari. Med njegovim poveljevanjem se je vršilo ono strahovito probijanje skozi albanske skale. Čeprav težko bolan, ni zapustil svojih čet, temveč je z njimi delil vse napore in pomanjkanje. Pod njegovim poveljevanjem se je pojavila naša vojska na solunski fronti, da preurejena in ponovno usposobljena za akcijo naglo stopi v dolgotrajne in krvave boje. Vodil jih je s prav istim poletom, s kakršnim se je boril poprej. Pod njegovim poveljstvom je bil naposled izvršen preboj solunske fronte in s tem končna zmag v svetovni vojni. Kralj Aleksander I. je torej vodil našo vojsko tedaj, ko je ustvarjal Jugoslavijo. On je dokončal tudi njeno osvobojenje in zedinjenje, ki ga je na svečan način proglasil.

Po vojnah se je kralj z železno voljo in s tisto energijo, ki je bila samo njemu lastna, ves posvetil ureditvi države. Posvetil se je v prvi vrsti ureditvi notranjih razmer v državi in se zanimal za vsako panogo narodnega življenja. Povsod je dajal vzpodbudo njegovi aktivnosti. Posvečal je roditeljsko pozornost vsemu delovanju vseh državljanov. Vojaški sili je pa pripisoval še poseben pomen. Gledal je, da se čim pravilneje razvije in izpopolni.

Tudi na svoje poslednje potovanje v prijateljsko Francijo je odšel za blagor

svojega naroda. Silno navdušenje, s katerim se je narod na poti poslavljaj od njega, dokazuje, kako veliko vero je imel vanj in v njegovo podjetje in kako velike nade je polagal v srečen konec tako velikega in pomembnega dejanja. Toda zločinska roka je presekala njegovo delo baš v najvažnejšem trenutku. Kralj Aleksander je padel pri vršitvi svoje visoke naloge. Nepretrgoma do smrti je skrbel za svoj narod, za svojo domovino, in mislil je nanjo, ko nam je zapustil svoje poslanstvo:

Čuvajte Jugoslavijo!

Jugoslavija je njegovo delo. Jugoslavija je, glejte, tudi njegova poslednja beseda!

Dela kralja Aleksandra I. so ogromna in v zgodovini našega naroda se bodo najvidneje odražala. Njegova nadarjenost in sposobnost sta nenadkriljivi. Zato je tudi izguba njega nenavadno težka. Pokojnemu kralju mi, junaki, dolgujemo neizmerno hvaležnost in brezkončno spoštovanje. Zmerom se ga bomo s ponosom spominjali in zmerom nam bo najlepši zgled vestnega izpolnjevanja dolžnosti in vseh vojaških vrlin.

Poklonimo se globoko njegovemu velikemu duhu in izkažimo mu vso čast. Večna slava Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju!

Toda, junaki, da izpolnimo zaobljubo, ki nam jo je pokojni kralj zapustil, nam mora biti največja dolžnost, da častno in in visoko držimo zvestobo njegovemu vzvišenemu proročenju. Mi smo že položili vojaško prisego vrhovnemu poveljniku Nj. Vel. kralju Petru II. V tej prisegi smo se zaobljubili, da bomo povsod in pri vsaki priložnosti zvesti, vdani in poslušni svojemu vrhovnemu poveljniku. To je naša dolžnost. To je edina pot, po kateri moramo vsi iti. Samo tako bomo pokazali, da smo vredni izvršilci tistega, kar nam je kralj Aleksander v trenutku smrti sporočil in zaupal.

S svoje strani vam zapovem, da se zato držite prisege, ki ste jo položili in da služite z isto voljo in samopremagovanjem, kakor ste to zdaj pohvalno delali. Kralj in domovina morata biti nad vsem in braniti ju morate s skrajno požrtvovalnostjo. Popolnoma sem prepričan, da boste tako delali, in zato vas, junaki, pozivam, da iskreno in glasno vzkliknete: Naj živi naš vrhovni poveljnik Nj. Vel. kralj Peter II.

prisege. Vsi moramo sprejeti v svoja usta zadnjo besedo Gospodarjevih ust, sprejeti moramo vsi tudi v svoj um zadnjo misel njegovega uma. Ta je bila: »Čuvajte mi Jugoslavijo!« Tako bomo ustanovili med velikim pokojnikom in samimi seboj duhovno kontinuiteto, duhovno vez, ki se ne sme pretrgati, marveč mora ostati in se krepiti vedno bolj in bolj. Kdor je za to postavljen, bo tudi nadaljeval Gospodarjevo delovanje za splošni mir in red. Regenti, ki jim načeluje kraljev zaupnik, Nj. kr. Vis. knez Pavle, bodo gotovo z vsemi svojimi sposobnostmi, z vso svojo obzirnostjo in rahločutnostjo znali hoditi po svetli poti pokojnega Viteza luči. Za njimi bo stalo pri izvrševanju kraljeve oporoke in pri ustvarjanju lepše bodočnosti domovine vesoljno jugoslovansko ljudstvo.

Nihče pa ne sme pozabiti v površnem optimizmu vse resnosti pričujočega trenutka. Ura bije in nikakor ne smemo reči z evangelijem, da človeka ni. Človek mora biti. Stopi naj na plan. Velik

jugoslovanski človek, tako velik, kot to zahteva ura, ki bije, nič manjši ne. Ker bi to bila njegova poguba. Ta človek mora biti velik na visokih kakor tudi na nižjih položajih, naj si bo gospod ali mali človek.

Mir, red, disciplina

V prvi vrsti pa težki trenotki zahtevajo mir, red in disciplino. Potrebna je notranja zbranost. Vsakršna samovoljna dejanja so pogubna. Imamo može, ki jih je postavil rajni kralj, ti naj modro ukazujejo. S svojega visokega položaja bolje vidijo, kaj se sme in kaj se ne sme, kaj je potrebno, kaj odveč.

Stojmo mirno vsak na svojem mestu, ki nam ga je dalo življenje in pazljivo motrimo, kaj se godi. Velika moč v takih resnih trenotkih je molk. Neprijatelju, ki nas bo videl resne, strnjene in molčeče, bo ta molk tem bolj strašno svarilo, nanj se varje.

Zato povsod mir, red, disciplino, molk!

Mir in pokoj duši Kralja Viteza in Mučenika!

Narodna bolest, globoka in brezmejna, nam še ne da, da bi z besedo izrazili vso veličino Kralja Viteza, Vojskovodje, Junačka in Državnika Genija. V duši naroda pa se je že bliskovito rodila legenda o Aleksandru Karadjordjeviću, da bo živel v njej skozi stoletja in tisočletja. On je prvi človek na svetu, ki si je v zadnjem času mahoma stekel aureolo in lik večnih herojev starega klasičnega veka: Vitez Aleksander Veliki Ujedinitelj in Mirotvorec...

Že doslej je vedel svet za našo slavo in za našo usodo. Vitez Aleksander Karadjordjević je definitivno utrdil mesto naše nacije v veliki svetovni zgodovini. Našega naroda, ki je ves presunjen in zavrt v črnino, s podlim umorom njegovega legendarnega Vojvode niso ubili, kot je to zavrtni sovražnik pričakoval. Mrtvi Aleksander Karadjordjević je kot strela presunil vso nacijo s svojim nesmrtnim duhom — in mi smo danes še bolj junaški, še bolj modri, kot preje.

Resnično bi našemu duhu, naši preteklosti in naši krvi mnogo bolj odgovarjala bitka s sovražniki na odprtem polju. Toda ti sovražniki niso mogli

stopiti v borbo na odprtem polju. Ti sovražniki še niso nikdar zmagali v kaki bitki prsa ob prsa. Način njihove borbe je zahrbtn, zavraten. Zato so tudi sedaj proti nam izbrali ta svoj stari znani način boja.

Toda v našem slučaju so se prevarili. Ni bil Kralj Vitez samo Vojvoda nacije, ni bil samo zmagoviti Vojskovodja, veliki Državnik in Oče Domovine. Aleksander Karadjordjević je bil jasen izraz najglobljih, najmočnejših, najsvetejših čuvstev, vrlin in lastnosti našega naroda. Strel zavrtnega sovražnika je prebil njegovo srce, toda to srce je naenkrat zadrželo v prsih vsega naroda Njegovoga, ki ga je oboževal in kateremu je On bil veliki Voditelj v slavno bodočnost.

V grozni bolesti, ob grozni izgubi stojimo mirno in dostojanstveno. Smrt Viteza kralja je prebudila ves narod naše zemlje. Ob slovesu z zemeljskim življenjem, pred odhodom v nebeško Carstvo nas je On obsijal s svojo sveto besedo: »Čuvajte Jugoslavijo!« ...

Počivaj v miru veliki Vojvoda, počivaj v miru Ti Obilić in Dušan Silni: Čuvali bomo Jugoslavijo!

+ Raimond Poincaré

In memoriam.

Francijo je zadel v kratkem že drugi udarec. Za Barthoujem je izgubila Poincaréja. Bil je eden izmed najpomembnejših politikov starejše generacije ter je z močno roko posegal v razvoj francoskega narodnega življenja.

Za njegovo miselnost je bilo odločilno to, da je kot rojen Lotaringijec še v deški dobi prestopil izgubljeno vojsko z Nemci v letu 1870. Za vedno je v njem ostala tleča iskra pogaženega narodnega ponosa in čakal je dolga leta na povratek Francije v izgubljeni del domovine.

Posvetil se je po dovršenih pravnih študijah v Parizu odvetniškemu poklicu. Bil je ognjevit govornik, čegar beseda je z neodoljivo močjo znala vžigati srca poslušalstva.

Leta 1887 je prišel kot nestranski poslanec v parlament in se kmalu uveljavil kot strokovnjak v finančnih in budžetskih zadevah. Zato je bil tudi dvakrat finančni minister.

Dve leti pred pričetkom svetovne vojne je postal predsednik ministrskega sveta. Kot tak si je utrl pot v Elizejsko palačo. Kot tak je tudi utrdil s svojim potovanjem v Petrograd prijateljstvo Francije z Rusijo. Predsednik republike je ostal do konca vojne. Ta doba njegovega življenja je bila gotovo najsijajnejši dokaz njegove neumorne delavnosti in njegovega pronicljivega duha.

Po vojski je bil Poincaré leta 1922 zopet izbran za predsednika ministrskega sveta. Bilo je to v dobi napetosti med Francijo in Anglijo in zasedbe Porurja.

Njegova strogo nacionalna politika pa se to pot ni obnesla, moralo je priti do popuščanja Nemčiji.

Zadnjič je bil Poincaré ministrski predsednik od leta 1926 do 1929. Tedaj je bil narod poklical kot finančnega strokovnjaka, da reši upropaščeni frank pred pogubo. To je bila nemara najimennitnejša doba v njegovem življenju, zakaj rešil je denarstvo svoje države z nepopisno energijo, s hitrimi, toda zato nič manj duhovitimi ukrepi.

Kesneje se je bolehn mož umaknil v tišino rodbinskega življenja. Vendar ni miroval, marveč je sicer oddaleč, pa vendar pogosto odločno posegal v usodo svoje domovine.

Njegov neukrotljivi nacionalizem mu seveda zlasti med Nemci ni mogel ustvariti prijateljev, pač pa si je ta odločni, značajni mož pridobil s svojim premočrtnim delom mnogo zasluženega spoštovanja.

Mi Jugoslavlani se moramo tega moža spominjati s hvaležnostjo, saj je v času stiske svojega, kakor tudi našega naroda njegov veliki duh deloval za dobrobit obeh.

Tovariš, pomni! Povzdignil si glas, da bodi »Prelom« dnevnika. Tvoj klic naj ne umolkne, oznanjaj to misel vsepovsod, neumorno med delom in med praznovanjem. Bodi pripravljen na žrtve, kajti brez teh ni zmage! Zaveži se, da podpišeš vsaj en delež, prigovarjaj drugim ter jih pridobi za združnike novega dnevnika »Preloma«, ki bo utiral pot kulturni, gospodarski, politični ter socialni obnovi našega naroda.

Živel mladi kralj!

Nepozabno nam je ostalo v spominu, kako se je v petek zvečer vračal mladi Kralj Nj. Veličanstvo Peter II. s svojo kraljevsko Materjo Nj. Vel. Kraljico Marijo v Beograd. Mimo naših zasneženih gorskih velikanov, mimo našega prelepega Blejskega jezera, kjer je preživel svojo najnežnejšo otroško dobo — je šla njegova pot. Solze naših slovenskih mater so ga blagoslavljele, nema ljubezen naših mož in fantov mu je kipela v pozdrav.

Ko je privozil vlak v Ljubljano, smo stali zakopani v svojo bolest, nemi, brez besed. Iz okna vlaka pa nam je pomahala drobna deška roka v pozdrav, v tolažbo... Pri oknu je stal deček živih oči. »Živel naš kralj Peter II.«, je odmevalo iz naših ust — zadržano, polglasno, zadušeno od ganotja, morda od moških solz... Preglasno so govorila srca, preveč je bilo sočutja z Njim in z njegovo visoko Materjo, ki je stala molče za njim, kot kip... Razumeli smo vso tragiko trenutka, razumeli smo njeno ranjeno srce in občudovali njen pogum.

Naš mladi Kralj! Ista ljubezen, ista neomajna zvestoba, kot smo jo bojevniki darovali Tvojemu slavnemu Očetu, Vitezu in Junaku brez prime-re — ista ljubezen velja Tebi. Doraščal boš pod varnim okriljem svoje tako težko preizkušene Matere, ob čvrsti roki svojega vodje in vzgojitelja Nj. Visočanstva kneza Pavla Karadjordjevića, kateremu je pokojni Kralj zaupal vse svoje smeje misli in velike načrte. Mi bojevniki pa Te bomo čuvali skupaj z Jugoslavijo kot svoje lastno dete, delali bomo neumorno z roko v roki z vsemi, ki bodo govorili v Tvojem imenu. Kot pošte-ni borci, kot pogumni neizprosni kovači bomo kovali novo, jekleno, nepremagljivo in srečno Jugoslavijo, katero Ti bomo poklonili v dar, ko boš dozorel v moža.

Blagoslovljena Tvoja mala, drobna, bela roka, ki nas je utolažila in ki bo nekoč krepko prijela za žezlo slavnega rodu Karadjordjevićev!

Za nami stoji mladina. Žalosten, skrbi poln je njen pogled v daljavo. Zanj smo se borili, zanjo umirali. Njej so bili namenjeni vsi naporji naše bojevniske preteklosti, njej bomo dali svoje trdo delo v bodočnosti. Za našo bodočnost, za našo mladino bomo terjali od usode zlato solnce sreče, zanjo naj vzklije iz naše krvi čudovita roža lepote in slave našega rodu.

In kakor želi mati svojemu otroku boljše dni, kot jih je sama imela, tako želimo Tebi, naš mladi Kralj, da bi Ti življenje ne bilo grenka kupa mučeništva in žrtvovanja, temveč napoj slave, veličine in sreče svobodnih sinov Majke Jugoslavije!

Živel naš mladi kralj Peter II.

Vojni dobrovoljci — Mrtvemu pokrovitelju

»Svoboda je vredna tem več, čim več krvi je bilo prelito zanje!
Brez velike in radovoljne žrtve ni svobode!«

Te besede je zapisal leta 1913, osemnajstletni dijak »Preporodovec« Avgust Jenko. Toda ni jih samo napisal. Ob izbruhu svetovne vojne se je javil kot eden prvih jugoslovanskih dobrovoljcev-Slovenec v srbsko vojsko in že leta 1914. padel pod Cerom junaške smrti. Pod svoje besede je pritisnil pečat dejanja — s svojo srčno krvjo...

Jenkovega vzgledu je sledila dolga, nepregledna vrsta neomajnih idealistov-dobrovoljcev. Sledili smo mu, vsemu svetu smo kljubovali, ker smo hoteli biti najzvestejša garda jugoslovanske misli.

Danes pa stojimo ob Tvojem odprtem grobu, veliki Aleksander, naš brat in zvesti tovariš iz krvavih borb. Bil si nam komandant, vojvoda, regent in Kralj, v Tvoje roke smo polagali prisego Tvojemu viteškemu Očetu ob grmenju topov svetovne vojne. S Teboj in pod Tvojo zastavo smo hrumeli kot hudournik v do smrti izmučeno Domovino, kateri smo na svojih bojnih poljih prinesli Svobodo. Na svoji trnjevi poti smo padali in zopet vstajali, dokler ni zasijalo veliko solnce svobodne Jugoslavije.

Nemi, brez besed gledamo v temno žrelo Tvojega groba. Vanj polagamo Tvoje sveto truplo. Vanj polagamo Tvoje mrtvo srce, ki je edino razumelo vso tako tragično veličino žrtve jugoslovanskega dobrovoljca. Zato ravno mi tako globoko občutimo in razumemo vso neizmerno tragiko Tvoje smrti. Cenil in ljubil si

nas, mi ljubimo Tebe svojega edinega pokrovitelja in zaščitnika. In kakor Tebe, bomo ljubili Tvojega visokega Sina Prvo-rojenca.

Mi vemo, da moramo Slovani, posebno Jugoslavlani, vsak naš uspeh plačati z morjem krvi. In ker smo to ceno že plačali in še dodali Tvojo najsvetejšo žrtve, verujemo v končno veliko zmago Jugoslovanstva in Slovanstva.

Dragi nesmrtni Aleksander! Tvoja zvesta garda, Tvoji stari bojni tovariši dobrovoljci kličemo in prisegamo v črni mrak Tvojega groba:

Spi pokojno, kraljevski Brat! Tu smo, ravno taki smo, kot si nas vedno poznal. Mi ostanemo na braniku Jugoslavije — prav ničesar se ne bo zgodilo brez nas. Močni smo in odločni, kot nikdar preje. Kar je bilo sveto Tebi, bomo čuvali do svojega zadnjega diha, do svoje zadnje kaplje krvi. Tako nam Bog pomagaj!

Z Bogom, Vitez Aleksander!

Dopisi

Osrednji izvršni odbor »Boja« prejema dan na dan številne dopise, ki odražajo globoko tugo naših tovarišev bojevnikov nad strašno izgubo, ki nas je zadela s smrtjo Najvišjega našega komandanta.

Radi pomanjkanja prostora nam ni možno priobčiti vse, navajamo le nekatere izmed njih. Drugi prihodnjič.

Rajhenburg. Domovino je objela tiha žalost. Vse je pod silnim utisom prerane in tragične smrti našega dragega vladarja. Povsod plapolajo žalne zastave, zvonovi pa pojo svojo turobno pesem v poslednje slovo največjemu jugoslovanskemu heroju. Po oknih so razstavljene njegove slike, odete s črnim pajčolanom ter okrašene s cvetjem, kakršnega še nudi umirajoča jesenska narava. Odbor krajevne organizacije »Boja« je imel v petek 12. t. m. zvečer svečano žalno

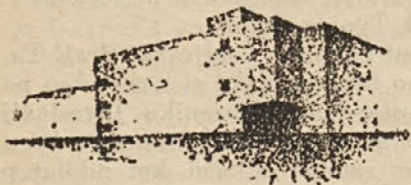
sejo. Predsednik organizacije tovariš Kržišnik, je v daljšem, globoko zasnovanem in izklesanem govoru orisal vse zasluge in vrline, ki dičijo našega nesmrtnega boreca za srečo Jugoslavije, Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Med drugim je izvajal tudi tole: »Z zaupanjem v našega Kralja smo zrl v lepšo bodočnost našega naroda. V neizmerni bolesti so se topila srca vseh zvestih Jugoslovancev ob strašni novici, da našega dobrega kralja ni več med živimi. Nepopisna bolečina je prevzela ves naš narod od Triglava do Vardarja in vsa srca so zaplakala ob tej nenadomestljivi izgubi. Nemi stojimo bojevniki ob mrtvem truplu našega viteškega kralja. Iz naših ust ne gre beseda, iz naših oči ne vro solze, le naša srca krvavijo v boli in žalosti. Naš vzvišeni vladar je padel kot žrtev velike ideje, miru in bratskega sožitja med narodi. Neizpolnjena je ostala, — v prestreljenem najblajšem jugoslovanskem srcu, gorka želja in vzvišena zamisel, kako še bolj utrditi mednarodni mir in kako čim popolnejše služiti svojemu narodu na poti k napredku ter lepšemu in boljšemu življenju. Naj bi rodila ta najdragocenejša žrtev slogo in bratstvo med vsemi Jugoslovani, da bomo čimprej dosegli oni veliki cilj, za katerega je žrtvoval svoje mlado življenje naš veliki kralj Aleksander I.

Naj milostljivi Bog vlije tolažbo in uteho v težko ranjena srca Nj. Vel. kraljice Marije in Nj. Vel. kralja Petra II. ter vseh ostalih članov vzvišenega kraljevskega doma, s katerim deli žalost in bolest ves narod Jugoslavije.

Sveto prisego Zvestobe polagamo na meč novega kralja Nj. Veličanstva Petra II. Vse naše moči in zmožnosti postavljamo v službo njega in domovine Jugoslavije.

Nato je bila sprejeta sožalna brzojavka, ki je bila takoj odposlana. Tudi ostala tukajšnja društva in organizacije so priredile žalne seje ter odposlale sožalne brzojavke. Kako bolesto je odjeknila ta žalostna vest v srcih našega prebivalstva, najbolj dokazuje dejstvo, da so ljudje jokali ob tej novici ter povsod s solzami v očeh govorili o našem dobrem kralju. Ganljivo je poslušati, ko govorijo stare kmečke mamice s solzami v očeh in z gnjevom v srcu: »Sežgala bi živega, tega grdega zločinca!« Da, tovariš bojevniki Aleksander! Naš si bil in mi smo Tvoji. Tudi smrt nas ne loči od Tebe. Tvoj duh bo z nami in mi bomo pod njegovim vodstvom izpolnjevali Tvoj testament, ki si ga naročil. »Čuvajte Jugoslavijo!« Prisegamo ti, »Čuvali jo bomo, da boš slajše sanjal svoj smrtni sen. Slava Ti!« A. F.

Gradbeno podjetje in tehnična pisarna

Miroslav Zupan

stavbenik, zaprisežen
sodni izvedenec

Ljubljana

Pošt. ček. rač. št. 12.834. — Telefon 21-03.

Beton, železobetonske vodne zgradbe, arhitektura ter vsakovrstne visoke zgradbe itd. — Sprejemanje v strokovno izvršitev vseh načrtov stavbne stroke. — Tehnična mnenja. — Zastopstvo strank v tehn. zadevah.

F. HRENORIČ

**Manufakturna veletrgovina
Ljubljana, Tyrševa cesta šte. 28**

Telefon 24-04

Žalna seja »Boja« v Kranju dne 12. okt. 1934. Zbrani vsi odborniki, nadzorni odbor in namestniki v črnih oblekah. V dvorani slika + Njeg. Vel. kralja Aleksandra v črnem, ozaljšana s cvetjem, pred njo goreča luč. Tišina, ki je vladala ves čas zbiranja udeležencev, prekine tov. predsednik Česenj in točno ob 20. uri se dvignejo s svojih sedežev vsi navzoči, ki potem poslušajo sledeča govora: tov. predsednika:

»Tovariši! Dne 9. t. m. je prispela žalostna vest iz Marseillea, da je preminul Nj. Vel. naš kralj Aleksander I. Ves svet se je zgrozil nad tem groznim atentatom. Toliko večja žalost je napolnila naša srca, ko smo zvedeli, da ni več med nami Njega, ki nam je bil zgled junaka, ki nam je bil bojni tovariš, ki je bil naš vrhovni poveljnik in vodja. Njega ni več. (Enominuten molk.) Tovariši! vse delo našega viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja je bilo posvečeno koristi naroda, ki mu je vladal. Balkan Balkancem, Zedinjenje vseh Jugoslovancev, Mir Evropi, to je bil njegov načrt in cilj, ki ga je hotel doseči. Ni se strašil pred delom, niso mu bili odveč napori za izvedbo tega načrta. In skoraj je stal že na cilju, ko je posegla vmes zlobna roka atentatorjeva, mu prestregla pot za vedno. In še ko je umiral, mu je bila v mislih domovina ter nam je v poslednjih besedah povedal oporoko: »Čuvajte Jugoslavijo!« To so zlate besede, ki si jih vtisnimo v srce, besede, ki so, zdi se mi, namenjene predvsem nam, ki smo vedno bili pripravljeni slediti svojemu junaškemu voditelju v nesebični službi za domovino, nam, ki smo mu prisegli zvestobo za vedno. In da počastimo spomin našega blagopokojnega voditelja našega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, vas pozivljam, da zakličete z menoj trikrat »Slava!«

Tov. tajnika Hama: »Sveta dolžnost nas kliče, da se v oddolžitev neizmerne žrtve, ki jo je s svojo mučeniško smrtjo dal na oltar domovine Nj. Vel. kralj Aleksander I., danes v vsej naši globoki žalosti klanjamo spominu našega najbolj junaškega in viteškega boreca Jugoslavije in mu obljubljam, da bomo neomahljivi poroki Njegove poslednje želje, s tem, da smo in bomo ostali zvesti čuvarji naše Jugoslavije. Na tej žalni seji kličem vsem spoštovanim odbornikom in namestnikom, kakor vsemu članstvu kranjskega sreza, da se v dnevi našega globokega žalovanja v molitvi spominjamo našega blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. in prosimo Boga, da Njegovo dušo poplača z večnim nebeškim mirom, za katerega svetni mir je doprinesel svojo najvišjo žrtev. Slava mu!

Prosim Boga, da podeli vse milosti, modrosti, pravičnosti in miroljubnosti našemu mlademu in ljubljenu kralju Petru II., da

nam ohrani Njegovo najmilejšo, dobro, prevzvišeno mater Nj. Vel. kraljico Marijo in vso kraljevsko rodbino.

Bog čuvaj Jugoslavijo, čuvaj naš prevzvišeni kraljevski dom. Da bomo zvesti in udani Nj. Vel. kralju Petru II. in vredni poroki močne Jugoslavije pod dinastijo slavnih Karadjordjevičev, obljubljam danes in v znak te naše prisege podajmo roko našemu predsedniku (kar vsi store). Tovariši! Po seji odidemo korporativno na kolodvor, da se nemo poklonimo domov vrnivšemu se kralju Petru II. in kraljici materi Mariji. Že danes Vas pozivljam, da se v strujenih vrstah z vsem članstvom udeležite maše zadušnice za blagopokojnim kraljem Aleksandrom I. Glede žalnega zborovanja vsega članstva v Kranju slede kasneje točnejša navodila. Bog nam pomagaj biti izvrševalcem današnje prisege!

Seja se zaključi in vsi odidejo na sprejem Nj. Vel. kralja Petra II. na kranjsko železniško postajo.

†

Osrednji izvrš. odbor »Boja« sprejema celovito brzojavko od včlanjenih skupin, med temi:

Sv. Bolfenk pri Središču: Povodom smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. izražamo svoje iskreno sožalje ter prosimo vodstvo »Boja«, da to sožalje izroči žalujoči vladarski rodbini. Za organizacijo »Boja« za župnijo Sv. Bolfenk pri Središču: Jožef Borko, tajnik, Zdravec Franc, predsednik.

Sodražica: Kraljevskemu dvoru izreka odbor sožalje za našim prvoboriteljem Nj. Vel. kraljem Aleksandrom I. Prisegamo zvestobo kralju Petru II. Odbor »Boj« — Sodražica.

Dev. Marija v Polju. Spričo tragične smrti našega ljubljene vladarja in našega prvega bojevnika Nj. Vel. blagopokojnega kralja Aleksandra I. tolmačimo čustva globoke žalosti našega članstva Skupine bojevnikov pri Dev. Mariji v Polju ter ogorčeno obsojamo ostuden zločin, ki je pretresel duše in srca bojevnikov v državi. Večna slava nesmrtnemu Bocu! Ob tej priliki izraža skupina Bojevnikov zvestobo Nj. Vel. kralju Petru II.

Podsreda. Pripravljalni odbor skupine bojevnikov Podsreda izreka na svojem žalnem sestanku dne 14. okt. najgloblje sožalje Kraljevskemu dvoru za tragično preminulim Viteškim Kraljem in prvim borecem Aleksandrom I. Slava junaku! Naj živi Nj. Vel. kralj Peter II.

Sv. Tomaž pri Ormožu: Naše največje sožalje ob smrti našega največjega boreca za pravico in čast Jugoslavije, Nj. Vel. kralja Aleksandra I., kateri je moral zatisniti svoje dobro vidne oči. Naprej za dobro stvar! Se pridružimo osrednjemu izvršnemu odboru skupno naš kraljevni odbor z vsem članstvom »Boja«. Zbrani pri Sv. Tomažu dne 14. okt. 1934. Predsednik: Meško Anton, podpredsednik Pučko Martin, tajnik Pučko Anton.

Rakek: Na žalni seji zbrano članstvo, neizmerno užaloščeno nad mučeniško smrtjo našega Viteškega vodje Zedinitelja, Vas pro-

si, da sporočite na pristojnih mestih izraze naše globoke žalosti in vdanosti do kraljevskega doma. Slava mučeniku, poborniku miru! Čuvajmo Jugoslavijo. Naj živi naš kralj Peter II. Gornik — predsednik.

Ribnica - okolica. Na Bregu se je vršila 14. t. m. žalna seja za blagopokojnim prvim borecem Nj. Vel. kraljem Aleksandrom I. Predsednik M. Šmalc je otvoril sejo ob 16. uri in pozval navzoče, da vstanejo v znak žalosti, spomnil se je vrlin preminulega našega vladarja in boreca za mir, red in blagostanje svojega naroda. Obsoja zločinski atentat ter pozove vse navzoče, naj zvesto izpolnjujejo njegovo oporoko: »Čuvajte Jugoslavijo!« Navdušeno odobravanje: Čuvali jo bomo do zadnjega dihljaja. V znak sožalja odredi enominutni molk. Potem vsi vzklikajo: Slava Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Pri tej priliki obljublja ves odbor neomajno vdanost in zvestobo našemu mlademu kralju Nj. Vel. Petru II.

Ježica pri Ljubljani.

V nedeljo dopoldne je imel tukajšnji upravni in nadzorni odbor »Boja« žalno sejo, ki so se je vsi odborniki polnoštevilno udeležili. Vodil je sejo predsednik Skrl Andrej, ki se je v pietetnih besedah spominjal blagopokojnega kralja Aleksandra-Zedinitelja, ki je padel kot žrtev ogabnega atentata ravno v trenutku, ko je stopil na tla zavezniške Francije, da tam še bolj utrdi pri srčne zveze in delo za mir. Nato so vsi prisotni z enominutnim molkom počastili spomin na viteškega kralja. Sprejeta je bila in takoj odposlana sledeča sožalna brzojavka:

Nj. Vel. kraljici Mariji, Beograd:

Organizacija »Boj« na Ježici pri Ljubljani je na svoji današnji žalni seji upravnega in nadzornega odbora sklenila, izraziti Vam ob priliki prebriske izgube, ki jo je zločinski atentator povzročil Vam in domovini, svoje najgloblje sožalje. Obenem izražamo Vam kakor Nj. Vel. kralju Petru II. ter vsemu kraljevskemu domu svojo neomajno zvestobo in vdanost. — »Boj« na Ježici.

Bojevnike skupine v Ljubljani so imele žalno sejo v petek 12. t. m. v Trgovskem domu pod predsedstvom tov. Stan. Vidmarja.

Blaznikova »Velika pratika« za leto 1935 je izšla letos že devetdesetih. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci predvsem to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. Ta prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnika nasledniki v Ljubljani.

Drobni oglasi

ZIMSKA JABOLKA stalno v zalogi pri Gospodarski zvezi — Ljubljana.

ŠPEDICIJA — TURK — LJUBLJANA

ocarinjene	prevzema:	prevažanje
vsakovrstne robe hitro in po najnižji tarifi. — Vse informacije brezplačno. — Telefon interurban 24-59. — Vilharjeva c. 33. (nasproti nove carinarnice).		vsakovrstnega blaga v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi kot tudi z avtomobili. Telefon interurb. 21-57. — Masarykova c. 5. (nasproti tovarnega kolodvora)

Hočemo Vas zadovoljiti z dobrim **radio aparatom**

Kadar si ga želite nabaviti ne pozabite na **radio trgovino**

»RADIOVAL«

Ljubljana
Dalmatinova ulica 13
poleg hotela Štrukelj
Telefon 33-63

Celje
Prešernova ul. 24

**DEŽNIKE
NOGAVICE**

na drobno in na debelo
kupite najugodnejše
v tovarni

JOSIP VIDMAR

Ljubljana
Pred Škofijo 19
podruž.: Prešernova ul. 20

Beograd
Kralja Milana 13

Zagreb
Jurišičeva ul. 8